

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM. C. K. NORWIDA W DĄBRÓWCE

Na lata : wrzesień 2015 – czerwiec 2018.

Szkolny Program Profilaktyki obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców. Jest dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb naszego środowiska szkolnego i lokalnego.

Program opracowany został w oparciu o:

- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii**
(Dz.U. 2015 nr 0 poz. 1249 2015.09.01)
- **Aktualne Podstawy Programowe dla Szkoły Podstawowej,**
- **Program Wychowawczy Szkoły Podstawowej im. C. K. Norwida w Dąbrówce,**
- **Priorytety Mazowieckiego Kuratora Oświaty,**
- **Wnioski z ewaluacji Szkolnego Programu Profilaktyki na koniec roku szkolnego 2014/2015.**

WSTĘP :

Opracowany program stanowi uzupełnienie Programu Wychowawczego Szkoły , który ma na celu kształtowanie osobowości uczniów i wspieranie ich rozwoju.

Realizacja zadań zawartych w Szkolnym Programie Profilaktyki powinna wpłynąć na uczniów tak , aby potrafili poradzić sobie z rozwiązaniem problemów, by umieli współżyć z ludźmi i potrafili wybrać to, co służy ich zdrowiu fizycznemu i psychicznemu. Ma też na celu zmianę niezadowolających zachowań uczniów oraz przeciwdziałać podejmowaniu przez nich zachowań ryzykownych.. Program ma wzmacniać także właściwie ukształtowane przez środowisko rodzinne zachowania i postawy promujące zdrowy styl życia.

Warunkiem osiągnięcia założonych celów jest zaangażowanie i współdziałanie wszystkich nauczycieli, wychowawców i rodziców. Realizacja programu adekwatnie do potrzeb , odbywać się będzie przy współpracy z instytucjami działającymi na rzecz dziecka : Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją, Sądem Rodzinnym, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, Kościołem.

Szkolny Program Profilaktyki systematycznie uzupełniamy jest następującymi akcjami i programami:

- „Szlanka mleka”,
- „Owoce i warzywa w szkole”,
- „Zdrowy uśmiech - fluoryzacja”,
- „Radosna szkoła”,
- „Trzymaj formę”,
- „Bezpiecznie na wsi”,
- „Niepełnosprawni są wśród nas”,
- „Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami”,
- „Nie pal przy mnie proszę”,
- „Znajdź właściwe rozwiązanie”.
- „Spójrz inaczej”.
-

Ponadto szkoła realizując program stale organizuje dożywianie, poszerza ofertę zajęć pozalekcyjnych oraz pozyskuje nowe pomoce i przyrządy do zajęć ruchowych.

Program Profilaktyki Szkoły Podstawowej im. C. K. Norwida w Dąbrówce opiera się na profilaktyce realizowanej w odniesieniu do dwóch z trzech grup ryzyka :

1. Profilaktyka pierwszorzędowa - kierowana do grup **niskiego ryzyka** – czyli do szerokiej populacji, które nie podejmują jeszcze zachowań ryzykownych. Polega na promowaniu pożądanych zachowań prozdrowotnych.

2 Profilaktyka drugorzędowa – podwyższonego ryzyka - należą tu osoby, które mają już za sobą pierwsze próby zachowań ryzykownych.

3. Profilaktyka trzeciorzędowa -wysokiego ryzyka - należą tu osoby o utrwalonych zachowaniach ryzykownych.

W szkole naszej realizować należy głównie profilaktykę pierwszo i drugorzędową. Wynika to z wieku dzieci i z rodzaju problemów z jakimi mamy do czynienia.

W kręgu zainteresowań Szkolnego Programu Profilaktyki znajdują się następujące obszary :

- **promocja zdrowego stylu życia zarówno w sferze fizycznej jak i psychicznej,**
- **psychoedukacja dotycząca odpowiedzialności za bezpieczeństwo swoje i innych w różnych sferach naszego życia,**
- **zapobieganie przemocy i agresywnym zachowaniom,**
- **psychoedukacja dzieci i rodziców dotycząca zagrożeń płynących z nadmiernego korzystania z mediów (telewizja, komputer, Internet, zjawisko cyberprzemocy),**
- **psychoedukacja dotycząca szkodliwości nikotyny i alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze, napoje energetyzujące) dla zdrowia fizycznego i relacje z innymi ludźmi.**

Obszary działań, którymi w sposób szczególny należy się zająć :

- **umiejętność radzenia sobie w różnych typach sytuacji trudnych – przeciwdziałanie przemocy,**
- **kształtowanie postawy stanowczego odmawiania w sytuacjach zagrożenia zachowaniem ryzykownym,**
- **uświadamianie śmiertelnego zagrożenia życia w przypadku zażywania dopalaczy,**
- **promowanie racjonalnego odżywiania,**
- **dążenie do obniżenia natężenia hałasu**

Sposoby ewaluacji Szkolnego Programu Profilaktyki

- stała obserwacja postaw i zachowań uczniów w omawianym zakresie (wszyscy pracownicy pedagogiczni),
- badanie ankietowe uczniów, rodziców i nauczycieli

Działania profilaktyczne w poziomie klas I - III

Cel	Działania	Kto realizuje	Kryterium sukcesu	Sposób ewaluacji	Prowadzący ewaluację
Promocja zdrowego stylu życia					
I. Higiena osobista	Blok zajęć psychoedukacyjnych „Dbamy o zdrowie”, udział w programie prozdrowotnym „Fluoryzacja”	Wychowawca Pielęgniarka	Uczeń jest schludny, czysty, dba o swój wygląd. Zna podstawy higieny osobistej. Dbą o zdrowe zęby.	Obserwacja	Wychowawca
II. Zdrowe odżywianie	Akcje promujące zdrowe Odżywianie: „Szlanka mleka”, „Owoce i warzywa w szkole”.	Wychowawca	Uczeń potrafi wskazać składniki diety służące zdrowiu. Świadomie spożywa warzywa i owoce. Rezygnuje z niezdrowej żywności.	Rozmowa, obserwacja spożywanych posiłków.	Wychowawcy

III. Ruch gwarancją zdrowia fizycznego i psychicznego	Zajęcia wychowania fizycznego , pozalekcyjne zajęcia sportowe i ruchowe, propagowanie turystyki pieszej.	Nauczyciele w-f i wychowawcy klas	Mniejsza urazowość i niwelowanie wad postawy. Lepsza sprawność fizyczna i umysłowa w efekcie optymalnego dotlenienia.	Obserwacja	Nauczyciele w-f i gimnastyki korekcyjnej, Wychowawcy klas.
IV .Profilaktyka uzależnień	Blokady zajęć psychoedukacyjnych - „Rozumienie przeżywanych uczuć i radzenie sobie z przykrymi uczuciami” - Zajęcia dotyczące substancji psychoaktywnych / w tym napoje energetyzujące/ Zajęcia dotyczące zagrożeń płynących z nowych mediów. - Modelowanie zachowań związanych z dokonywaniem właściwych wyborów. Filmy i spektakle profilaktyczne.	Nauczyciel prowadzący, pedagog szkolny psycholog szkolny realizatorzy spektaklu, wychowawcy.	Uczeń potrafi nazywać uczucia, akceptuje uczucia trudne i uczy się nad nimi panować. Uczeń zna na czym polega szkodliwe działanie różnych substancji Uczeń potrafi oceniać postępowanie bohaterów. Deklaruje podejmowanie Właściwych wyborów w różnych omawianych sytuacjach Uczeń potrafi planować czas na	Rundy informacji zwrotnych od dzieci. Obserwacja zachowań dzieci. Współdziałanie z rodzicami, celem Rozwiązywania pojawiających się problemów. Rodzice współpracują ze szkołą z celu wyeliminowania sytuacjach problemowych.	Wychowawcy, pedagog szkolny, psycholog szkolny

	Zajęcia pt.: „Potrafię planować swój czas”		wywiązywanie się z obowiązków uczniowskich, domowych jak również na zabawę i odpoczynek.		
Bezpieczeństwo w szkole i poza nią					
I. Bezpieczeństwo w świetle przepisów szkolnych .	Podnoszenie standardów związanych z bezpieczną Szkołą organizacja pracy szkoły –dyżury nauczycieli, pracowników szkoły. Zapoznanie uczniów z regulaminami	Dyrektor, Koordynator ds. Bezpieczeństwa Nauczyciele Wychowawcy i Nauczyciele Przedmiotowi	Uczniowie czują się w szkole Bezpieczni. Rodzice uczniów mają przekonanie o bezpieczeństwie w szkole	Badania Ankiety „Bezpieczna Szkoła” dla rodziców i dzieci Zbieranie informacji od uczniów	Koordynator ds. bezpieczeństwa Wychowawcy

	<p>dotyczącymi bezpieczeństwa w szkole /w tym regulaminami pracowni, świetlicy szkolnej, szatni, oczekiwania na autokar szkolny i w czasie przejazdu nim, zasad BHP, wycieczek edukacyjnych i krajoznawczych. Zajęcia na temat : bezpieczne wakacje, bezpieczne ferie, udział w programach o bezpieczeństwie. podstawowa wiedza na temat zagrożeń płynących z nowych mediów.</p>	<p>Pedagog szkolny, Współpraca z Policją, pracownicy Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, psycholog szkolny</p>	<p>Uczniowie posiadają wiedzę na temat zachowań zagrażających bezpieczeństwu.</p>		
--	--	--	---	--	--

II. Zapobieganie przemocy i zachowaniom agresywnym	<p>Zajęcia psychoedukacyjne dotyczące agresji. Zapoznanie ze szkolnymi procedurami dotyczącymi zachowań agresywnych. Prewencyjne spotkania z policjantem na temat : „odpowiedzialność nieletnich za swoje czyny” Modelowanie sposobów rozwiązywania konfliktów w klasach lub grupach</p>	<p>Wychowawcy, Psycholog Pedagog</p>	<p>Uczeń ma wiedzę jak radzić sobie z trudnymi emocjami, i konfliktami. Wykorzystuje wiedzę w praktyce. Uczeń otrzymuje pomoc dorosłych przy rozwiązywaniu Sytuacji problemowych. Uczeń wie, że ponosi konsekwencje za nieadekwatne zachowania .</p>	<p>Obserwacja zachowań uczniów. Analiza efektów pracy na procedurach dot. agresywnych zachowa.</p>	<p>Wychowawcy, Dyrektor, Pedagog, psycholog</p>
---	--	--	--	--	---

III. Jesteśmy asertywni	Zajęcia psychoedukacyjne „Jak powiedzieć <i>nie</i> w sytuacjach ryzykownych”	Wychowawcy, psycholog	Uczeń, wie czym jest asertywność, potrafi oprzeć się presji rówieśników lub innych osób w sytuacjach namowy do zachowań niewłaściwych, potrafi przewidzieć skutki ryzykownych zachowań, wie kogo prosić o pomoc w sytuacjach trudnych.	Obserwacja zachowań uczniów, rozmowy.	Wychowawcy, p[psycholog
Wspieranie dziecka					
I. Wyrównywanie szans edukacyjnych	Diagnozowanie dzieci w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Praca dydaktyczna w oparciu o opracowane wymagania zgodnie ze wskazaniami poradni. Organizowanie i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w oparciu o akty prawne z tego zakresu (IPET). Zajęcia pt.: „Zasady skutecznego uczenia się”.	Dyrektor szkoły, wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny. logopeda, nauczyciele terapii: pedagogicznej, psycholog	Uczeń pokonuje trudności w uczeniu się w oparciu o proponowany system pomocy. Uczeń zna zasady skutecznego uczenia się oraz zasady higieny umysłu.	Analiza oferty pomocy psychologiczno-pedagogicznej pod względem dostosowania do potrzeb. Ewaluacja założeń dokonanych planach IPET.	Dyrektor szkoły wychowawcy, pedagog szkolny, nauczyciele, psycholog

II. Wyrównywanie szans rozwoju społecznego	Pomoc psychologiczna i pedagogiczna w szkole. Pomoc materialna w tym: dofinansowanie obiadów, dofinansowanie wycieczek edukacyjnych, zapomogi losowe, wnioskowanie o pomoc do Ośrodka Pomocy Społecznej, wnioskowanie o wgląd w sytuację rodzinną, realizacja rządowych programów pomocowych i innych.	Dyrektor szkoły, wychowawcy, pedagog szkolny, Rada Rodziców	Dziecko otrzymuje wsparcie od instytucji wspomagających proces wychowawczy. Rodzice są zmotywowani do pracy nad zmianą sytuacji dziecka lub sytuacji rodzinnej. Rodzice otrzymują wsparcie przy rozwiązywaniu problemów rodzinnych lub bytowych.	Monitorowanie indywidualnych przypadków.	Dyrektor szkoły, wychowawcy, pedagog szkolny.
---	--	---	--	--	---

Działania profilaktyczne w poziomie klas IV - VI

Cel	Działania	Kto realizuje	Kryterium sukcesu	Sposób ewaluacji	Prowadzący ewaluację
Promocja zdrowego stylu życia					
I. Higiena osobista	Pogadanki wychowawcy, lekcje przyrody działania pielęgniarki szkolnej, Działania nauczycieli w-f, nauczyciela wychowania do życia w rodzinie. Fluoryzacja.	Nauczyciele w-f, Wychowania do życia w rodzinie przyrody, wychowawca	Uczeń jest schludny, czysty, dba o swój wygląd. Zna podstawy higieny osobistej. Dbą o zdrowe zęby.	Obserwacja	Wychowawca
II Zdrowe odżywianie	Lekcje przyrody Akcje promujące zdrowe odżywianie .	Nauczyciele przyrody pedagog , wychowawca	Uczeń potrafi wskazać składniki diety służące zdrowiu . Świadomie spożywa warzywa i owoce. Rezygnuje z niezdrowej żywności.	Rozmowa, Obserwacja spożywanych posiłków	Realizatorzy działań.
III. Ruch gwarancją zdrowia fizycznego i psychicznego	Zajęcia wychowania fizycznego , pozalekcyjne zajęcia sportowe i ruchowe. Propagowanie turystyki pieszej	Nauczyciele w-f, wychowawcy klas	Zwiększenie oferty Sportowo - ruchowych zajęć pozalekcyjnych.	Obserwacja, wywiad z naucz. w-f	Nauczyciele w-f Wychowawcy klas.
IV. Profilaktyka uzależnień	Zajęcia psychoedukacyjne o przyczynach i skutkach	Pedagog szkolny, nauczyciel zajęć	Uczeń rozumie pojęcie ryzykowne	Rundy informacji zwrotnych od dzieci	Nauczyciel informatyki,

	<p>ryzykownych zachowań.</p> <p>Media a uzależnienia / tel. komórkowe, komputer, Internet, cyberprzemoc</p> <p>Nowe substancje uzależniające – napoje energetyzujące, dopalacze</p> <p>Pogadanki w kl. IV –VI</p> <p>Pomoc dzieciom z symptomami uzależnienia od mediów.</p> <p>Współpraca z i ich rodzicami</p> <p>Spektakl profilaktyczny lub udział w stosownych kampaniach.</p> <p>Spotkanie psychologa z PP-P z rodzicami i omówienie tematu”</p> <p>„Radzenie sobie z ryzykownymi zachowaniami dziecka”</p>	<p>komputerowych, wychowawcy, psycholog .</p>	<p>zachowanie, rozumie mechanizmy ryzykownych zachowań oraz potrafi przewidzieć skutki tych zachowań. Uczeń zna zagrożenia wynikające z używania substancji psychoaktywnych (tytoń, alkohol, narkotyki, dopalacze, napoje energetyzujące. Uczeń potrafi ocenić swoje podejście do komputera i innych nośników komunikacji, rozumie mechanizm wchodzenia w te uzależnienia, ma potrzebę walki z nimi. Uczeń doświadcza działań dorosłych mających chronić go przed zachowaniami ryzykownymi, rozumie potrzebę wspierania go przez rodziców i innych</p>	<p>Określenie poziomu zagrożenia zachowaniami ryzykownymi wśród uczniów. Uczeń potrafi rozmawiać o dylematach akcentowanych w spektaklu profilaktycznym. Rodzice współpracują ze szkołą z celu wyeliminowania zachowań ryzykownych uczniów..</p>	<p>pedagog szkolny, wychowawcy, psycholog</p>
--	---	---	--	--	---

			specjalistów. Rodzice rozumieją potrzebę racjonalnego korzystania z mediów przez ich dzieci.		
Bezpieczeństwo w szkole i poza nią					
I. Bezpieczeństwo w świetle przepisów szkolnych.	Podnoszenie standardów związanych z bezpieczną szkołą, organizacja pracy szkoły –dyżury nauczycieli. Zapoznanie uczniów z regulaminami dotyczącymi bezpieczeństwa w szkole /w tym regulaminami pracowni, świetlicy szkolnej, szatni, przejazdu autokarem szkolnym oraz w czasie oczekiwania na autokar, zasad BHP, zasad bezpiecznego odpoczynku na przerwach międzylekcyjnych (niwelowanie zjawiska hałasu), wycieczek edukacyjnych i krajoznawczych. Zajęcia na temat : bezpieczne wakacje,	Dyrektor szkoły, koordynator ds. bezpieczeństwa, nauczyciele, wychowawcy.	Uczniowie czują się w szkole bezpiecznie. Rodzice uczniów mają przekonanie o bezpieczeństwie dzieci w szkole. Uczeń zna numery alarmowe.	Ankiety „Bezpieczna Szkoła” / dla rodziców i dzieci/	Dyrektor szkoły, koordynator ds. bezpieczeństwa, pedagog szkolny, psycholog szkolny.

	bezpieczne ferie, udział w programach o bezpieczeństwie. podstawowa wiedza na temat zagrożeń płynących z nowych mediów.				
--	---	--	--	--	--

II. Zapobieganie przemocy i zachowaniom agresywnym	<p>Zajęcia psychoedukacyjne dotyczące mechanizmów pojawiania się agresji. Zapoznanie ze szkolnymi procedurami dotyczącymi zachowań agresywnych. Prewencyjne spotkania, modelowanie sposobów rozwiązywania konfliktów w klasach lub grupach</p>	<p>Wychowawcy, dyrektor szkoły, pedagog, psycholog</p>	<p>Uczeń ma wiedzę jak radzić sobie z trudnymi emocjami, i konfliktami. Wykorzystuje tę wiedzę w praktyce. Uczeń otrzymuje pomoc dorosłych w rozwiązywaniu sytuacji problemowych. Uczeń wie, że ponosi konsekwencje za nieadekwatne zachowania i wie jakie są formy zadośćuczynienia .</p>	<p>Obserwacja zachowań uczniów, Analiza efektów pracy na przyjętych procedurach.</p>	<p>Wychowawcy, dyrektor, pedagog, psycholog</p>
III. Jesteśmy asertywni	<p>Zajęcia psychoedukacyjne „Jak powiedzieć <i>nie</i> w sytuacjach ryzykownych”</p>	<p>Wychowawcy, pedagog, psycholog</p>	<p>Uczeń, wie czym jest asertywność, potrafi oprzeć się presji rówieśników lub innych osób w sytuacjach namowy do zachowań</p>	<p>Obserwacja zachowań uczniów, rozmowy.</p>	<p>Wychowawcy, pedagog szkolny , psycholog szkolny, koordynator ds. bezpieczeństwa.</p>

			niewłaściwych, potrafi przewidzieć skutki ryzykownych zachowań, wie kogo prosić o pomoc w sytuacjach trudnych.		
Wspieranie dziecka					
I. Wyrównywania szans rozwoju społecznego	Pomoc psychologiczna i pedagogiczna w szkole. Pomoc materialna w tym: dofinansowanie obiadów, wycieczek edukacyjnych, zapomogi losowe, wnioskowanie o pomoc do Ośrodka Pomocy Społecznej, wnioskowanie o wgląd w sytuację rodzinną, realizacja rządowych programów pomocowych i innych.	Dyrektor szkoły, wychowawcy, pedagog szkolny, Rada Rodziców	Dziecko otrzymuje wsparcie od instytucji wspomagających proces wychowawczy. Rodzice są motywowani do pracy nad zmianą sytuacji dziecka lub sytuacji rodzinnej. Rodzice otrzymują wsparcie przy rozwiązywaniu problemów rodziny lub bytowych.	Monitorowanie indywidualnych przypadków.	Dyrektor szkoły, wychowawcy, pedagog szkolny.

II. Wyrównywanie szans edukacyjnych	<p>Diagnozowanie dzieci w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Praca dydaktyczna w oparciu o opracowane wymagania zgodnie ze wskazaniami poradni.</p> <p>Organizowanie i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w oparciu o akty prawne z tego zakresu (IPET) Zajęcia pt.: „Zasady skutecznego uczenia się”. „Mój styl uczenia się”.</p>	<p>Dyrektor szkoły, wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny, logopeda, nauczyciele terapii: pedagogicznej, psycholog szkolny.</p>	<p>Uczeń pokonuje trudności w uczeniu się w oparciu o proponowany system pomocy. Uczeń zna zasady skutecznego uczenia się oraz zasady higieny umysłu.</p>	<p>Analiza oferty pomocowej pod względem dostosowania do potrzeb.</p> <p>Ewaluacja założeń dokonanych planach IPET.</p>	<p>Dyrektor szkoły wychowawcy, pedagog szkolny, nauczyciele, psycholog szkolny.</p>
--	---	--	---	---	---

**SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI SZKOŁY PODSTAWOWEJ
IM. C. K. NORWIDA W DĄBRÓWCE**

uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną w dniu 15 września 2015 r.